

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120205684
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5120205684.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členiek JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Martiny Mochnáčovej, vo veci navrhovateľa: S. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. E. XXX/XX, XXX XX T. L. C., proti osobe povinnej platiť výživné: I. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. X, XXX XX T., L. D. O., o určenie výživného, v konaní o odvolaní I. D. proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 46Pc/9/2020-72 zo dňa 16. decembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 46Pc/9/2020-72 zo dňa 16. decembra 2020 vo výrokoch I. a II. a IV. zrušuje a vec v tomto rozsahu vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 46Pc/9/2020-72 zo dňa 16. decembra 2020 vo výroku III. ostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

- Okresný súd Žilina (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil povinnosť povinnému z výživného (ďalej len „povinnému“) platiť navrhovateľovi výživné vo výške 250,- eur mesačne s účinnosťou od 18.05.2020, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľa (výrok I.), ako aj povinnosť zaplatiť navrhovateľovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 18.05.2020 do 16.12.2020 v celkovej sume 1.750,- eur do 30.06.2021 (výrok II.). Vo zvyšnej časti návrh zamietol (výrok III.). O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu (výrok IV.).
- V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 18.05.2020 domáhal voči povinnému (otcovi), aby ho súd zaviazal povinnosťou prispievať na jeho výživu sumou 480,- eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred. Svoj návrh odôvodnil tým, že je študentom vysokej školy v dennej forme štúdia, z ktorého dôvodu nemá možnosť riadne pracovať a dosahovať príjem, ktorým by pokryl svoje výdavky. Čiastočne svoje výdavky financuje zo študentských brigád, čo však postačuje len na časť jeho nákladov. Zároveň uviedol, že otec jeho žiadosť o podporu odignoroval.
- Povinný sa k návrhu vyjadril a tvrdil, že pracuje ako živnostník a jeho pracovnú dobu prispôbuje potrebám styku s druhou maloletou dcérou žijúcou na Slovensku, pričom fakticky dva mesiace v roku nepracuje. Sám pritom žije so svojou partnerkou v zahraničí, s ktorou uhrádza náklady na spoločnú domácnosť. Súčasne preukázal svoje príjmy a výdavky potvrdeniami a uviedol, že navrhovateľovi pravidelne uhrádza platby za mobilný telefón. Ním uvádzané výdavky, ako aj navrhovanú sumu výživného, považoval za neprimeranú a navrhol prispievať na jeho výživu sumou 150,- eur mesačne. Ďalej tvrdil, že navrhovateľovi platí telefón. Napokon poukázal na to, že každému z detí je mesačne poukazovaný na účet matky prídavok na dieťa v sume 240,- eur.
- Na podklade vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že navrhovateľ je nezaopatreným dieťaťom povinného z výživného - otca, ktorý má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej S., a to vo výške 250,- eur mesačne. V čase rozhodovania súdu je navrhovateľ študentom vysokej školy v dennej forme štúdia na bakalárskom stupni, pričom je v jeho schopnostiach si popri

plnení študentských povinností čiastočne zarobiť na svoje výdavky (v priemere v sume 150,- eur). Býva v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá mesačne disponuje prídavkom na dieťa - navrhovateľa sumou 220,- eur.

5. Súd prvej inštancie ďalej citujúc ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „ZoR“) a ust. § 157 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) poukázal na zaužívanú súdnu prax, podľa ktorej platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciú povinnosť, by malo predstavovať 20 - 30 % jeho čistého príjmu, s prihliadnutím na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu. S ohľadom výšku príjmov otca (1.133,- eur mesačne), pri zohľadnení jeho nevyhnutých nákladov, ako aj pri zohľadnení skutočnosti, že životné náklady znáša spolu s partnerkou, súd prvej inštancie dospel k záveru, že nemožno navrhovateľovi ako dospelšej osobe priznať výživné v sume nižšej ako bolo priznané jeho maloletej sestre S.. Vzhľadom na to ustálil, že navrhovateľ má s ohľadom na zachovanie rovnakej životnej úrovne voči povinnému nárok na výživné v sume 250,- eur mesačne. Vo vzťahu ku skutočnosti, že matka navrhovateľa poberá prídavok na dieťa uviedol, že tento má byť spotrebovaný prednostne na dieťa, a preto matka musí z tejto čiastky uhrádzať náklady spojené s jeho výživou.

6. Vzhľadom na to súd prvej inštancie navrhovateľovi priznal proti povinnému mesačné výživné v sume 250,- eur s účinnosťou od 18.05.2020 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred a vo zvyšnej časti návrh na určenie výživného zamietol.

7. S poukazom na skutočnosť, že zo zhodného vyjadrenia navrhovateľa a povinného vyplynulo, že od podania návrhu na určenie výživného až do rozhodnutia vo veci samej, povinný neprispieval na výživu navrhovateľa žiadnou sumou, súd rozhodol o nedoplatku na zročnom výživnom za obdobie od 18.05.2020 do 16.12.2020 v sume 1.750,- eur (7 mesiacov po 250,- eur), ktorý umožnil s ohľadom na výšku príjmu povinného a výšku nedoplatku povinnému uhradiť v dlhšej lehote, a to do 30.06.2021.

8. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 52 CMP s tým, že nezistil osobitné dôvody na priznanie náhrady trov konania u žiadneho z účastníkov.

9. Proti rozsudku podal povinný v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Nesúhlasil s určenou výškou výživného na navrhovateľa a uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal pri jej určení z nesprávnej výšky jeho čistého príjmu, ktorá je v skutočnosti nižšia. V dôsledku pandémie nedokázal dosahovať príjem ako po minulé roky, pričom jeho výdavky sa nejako neznižili. Podľa jeho vyjadrení mu na jeho mesačné výdavky ostáva len suma 350,- eur, z ktorej by mal financovať aj cestu na stretávanie sa s maloletou S.. Na porovnanie uviedol, že navrhovateľ a jeho maloletá sestra S. mesačne disponujú lepšími finančnými možnosťami, nakoľko súčtom výživného, prídavkov na deti a príležitostnými prácami dosahujú mesačne sumu vyššiu ako 350,- eur. Vychádzajúc z toho uviedol, že nie je v jeho možnostiach prispievať na každé dieťa v sume 250,- eur mesačne a bude musieť v budúcnosti podať návrh na zníženie výživného voči maloletej dcére S..

10. Následne povinný doplnil podané odvolanie podaním zo dňa 02.04.2021, v ktorom konkretizoval odvolacie dôvody, ako aj rozsah podaného odvolania, ktoré smeroval voči výroku I. a II. napadnutého rozsudku. Rozsudok považoval za nesprávny, nezákonný, neodôvodnený a arbitrárny, nakoľko bol presvedčený, že súd nepostupoval v súlade so zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Naďalej zotrvával na vyjadrení, že súdom určená výška výživného na navrhovateľa je neprimeraná a nedôvodná, nakoľko navrhovateľ na účel úhrady svojich výdavkov disponuje prídavkom na dieťa poskytovaným Slovenskou republikou a Nemeckou spolkovou republikou, ako aj príjmom z brigádnickej práce študenta. Súd prvej inštancie preto podľa jeho názoru vychádzal pri určení výšky výživného z nedostatočne zisteného skutkového stavu, a táto je pre neho likvidačná. Rovnako vytkol, že sa súd prvej inštancie nezaoberal listinnými dôkazmi, z ktorých vyplýva, že uhrádza časť nákladov navrhovateľa sám, a to namiesto neho a snaží sa mu prispievať vždy, keď má na to finančné možnosti. Podľa jeho názoru súd nezvážil majetkové riziká na jeho strane, ktoré by musel znášať po právoplatnosti napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a jeho rozhodnutie tiež vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie mu súčasne nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a napokon konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Povinný preto navrhoval odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil vo výrokoch I. a II. a vec vrátil tomuto na ďalšie konanie súdu prvej inštancie a nové rozhodnutie.

11. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s odvolaním povinného nesúhlasí. Výšku čistého príjmu povinného nepovažuje za pravdivú. Poukázal na skutočnosť, že si povinný v Nemeckej spolkovej republike založil stavebnú firmu, v ktorej zamestnáva zamestnancov a vlastní majetok ako napr. motorku,

2 autá, stavebný pozemok. Tvrdenia povinného ohľadom mesačných nákladov na bývanie a cestovanie na Slovensko na účely stretávania sa s maloletou dcérou S. považoval za klamlivé.

12. Povinný v odvolacej replike považoval tvrdenie navrhovateľa o tom, že si založil stavebnú firmu, považoval za účelové a zavádzajúce, nakoľko je v danej firme spoločníkom s podielom vo výške 50 %, pričom daná firma nemá žiadnych zamestnancov, ktorým by bola vyplácaná mzda. Tvrdeniami ohľadom jeho majetku sa navrhovateľ len snažil navodiť dojem, že vlastní majetok nezodpovedajúci jeho príjmu. Prítom je vlastníkom len jedného motorového vozidla, ktoré využíva matka navrhovateľa na území Slovenskej republiky. Bol presvedčený, že navrhovateľ sa účelovo snažil uvádzať skutočnosti a tvrdenia, ktoré mali mať za následok spochybnenie jeho mesačného príjmu, a tým získať výživné v požadovanej výške. Navrhovateľ ako dospelá osoba nevyvíja žiadnu snahu o zvyšovanie svojej vlastnej životnej úrovne a spolieha sa na neprimerane vysoké výživné. Ostatné skutočnosti uvedené povinným boli totožné s jeho vyjadreniami uvedenými v predchádzajúcich podaniach.

13. Navrhovateľ v odvolacej duplike poukázal na to, že sám vo firme povinného brigádoval a tak trávil čas aj s ľuďmi, ktorí sú v danej firme zamestnaní. Predložil doklad, ktorý mal preukazovať, že povinný je vlastníkom motorky a priložil aj fotku inzerátu, ktorým povinný predával rýpadlo značky JCB 8080 za sumu 4.550,- eur. Ohľadom výdavkov otca na cestovanie za účelom stretávania sa s jeho maloletou sestrou uviedol, že stretávanie sa má realizovať každý tretí víkend v mesiaci, pričom vo väčšine prípadov to povinný nedodržiava. V súčasnej situácii kvôli pandémie rovnako nemá ako brigádnik možnosť pracovať ako predtým a jeho mesačný zárobok je preto nižší, a to 130,- eur mesačne.

14. Povinný vo vyjadrení k duplike navrhovateľa uviedol skutočnosti, ktoré boli obsahovo zhodné s jeho tvrdeniami uvedenými v predchádzajúcich podaniach. Nad rámec tohto uviedol, že odmieta skutočnosť, že by doklady predložené navrhovateľom preukazovali jeho aktuálne vlastníctvo k motorke (ktorá je už predaná) ako aj k rýpadlu. Nesúhlasil s tým, že by navrhovateľ dosahoval príjem len 130,- eur mesačne, nakoľko v dôsledku poskytovaných príspevkov na dieťa dosahuje na úhradu jeho mesačných výdavkov vyššiu sumu, než uviedol.

15. Ďalšie podania účastníkov neboli odvolaciemu súdu predložené.

16. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie otca proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo do jeho výrokov I. a II., bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), subjektom na to oprávneným (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP - povinným, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa ust. § 65 CMP a contrario v spojení s ust. § 155 CMP, t. j. v rozsahu výrokov I. a II. s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti, t. j. vo výrokoch I. a II., ako aj v závislom výroku IV. o náhrade trov konania [§ 379 písm. a) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP], bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP), konštatujúc dôvodnosť odvolania povinného podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a § 35 a § 36 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Napadnutý rozsudok zostal v odvolaní nenapadnutom výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľa vo zvyšnej časti zamietnutý, rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

17. Z obsahu spisu v dotknutej veci odvolací súd zistil, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania a upresneným na pojednávaní dňa 16.12.2020, domáhal určenia vyživovacej povinnosti povinného voči nemu ako jeho plnoletému dieťaťu v sume 480,- eur mesačne s účinnosťou odo dňa podania návrhu (18.05.2020).

18. V konaní bolo ďalej nesporné, že rodičia navrhovateľa majú okrem vyživovacej povinnosti voči nemu, aj vyživovaciu povinnosť k maloletej S. D., nar. XX.XX.XXXX, pričom povinnému bola táto vyživovacia povinnosť určená rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 30P/279/2018-153 zo dňa 25.09.2019 v sume 250,- eur mesačne.

19. Vo vzťahu k posudzovanej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 ZoR) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá ZoR). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované

zárobky v danom povolani. k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa 30.09.1968 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 5/1969) Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných huteľných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatónnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 ZoR). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá. S postupujúcim vekom dieťaťa tomuto pribúdajú povinnosti v zmysle ust. čl. 4 ZoR pomáhať ostatným členom rodiny a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny.

20. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. (§ 62 ods. 5 veta prvá ZoR) Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmikoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá ZoR, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečením primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

21. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 ZoR), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor. (§ 63 ods. 3 ZoR). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto

poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov. (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966)

22. Z hľadiska skutkových podkladov pre rozhodnutie je procesný súd v konaní o výžive plnoletej osoby podľa ust. § 154 a nasl. CMP povinný zisťovať skutočný stav veci (§ 35 CMP) a vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Zároveň si súd môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti a ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním (§ 37 CMP). Procesný súd tak nie je limitovaný dôkaznými návrhmi účastníkov, ako je tomu zásadne v sporovom konaní podľa ust. § 185 CSP.

23. Odvolací súd v danom prípade dospel k záveru, že došlo k naplneniu odvolacích dôvodov podľa ust. § 62 ods. 1 CMP a ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

24. Súd prvej inštancie sa dôsledne neriadil vyššie uvedenými všeobecnými zásadami upravujúcimi vyživovacu povinnosť rodičov k dieťaťu. Pri svojom rozhodovaní akokoľvek nezohľadnil vyživovacu povinnosť druhého rodiča (matky) k navrhovateľovi, pričom za týmto účelom nevykonal žiadne dokazovanie. Súd prvej inštancie nezisťoval pomery na strane matky, ktoré sú určujúce pre zohľadnenie jej vyživovacej povinnosti k navrhovateľovi. Rozsah tejto vyživovacej povinnosti je totiž jedným zo zásadných kritérií, ktoré ovplyvňujú rozsah vyživovacej povinnosti povinného otca. Určite však nemožno vychádzať z toho, že matka si svoju vyživovacu povinnosť voči navrhovateľovi plní tým, že na zabezpečenie jeho odôvodnených potrieb používa peňažné prostriedky zodpovedajúce rodinným prídavkom, vyplácaným povinnému v Nemeckej spolkovej republike na navrhovateľa. Súd prvej inštancie dôsledne neskúmal a nevyhodnotil ani výdavky tvrdené povinným, ktoré má vynakladať na zabezpečovanie svojich potrieb, teda sa nezaoberal komplexným posúdením pomerov na strane povinného.

25. Taktiež možno vytknúť súdu prvej inštancie, že sa nedôsledne zaoberal zistením rozsahu odôvodnených potrieb navrhovateľa (§ 75 ods. 1 ZoR), keď v napadnutom rozsudku len konštatoval, že navrhovateľ tvrdil, že jeho mesačné výdavky sú približne vo výške 460,- eur (odseky č. 15 a č. 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku), z čoho mala suma 210,- eur pokrývať výdavky na stravu, suma 25,- eur pokrývať výdavky na cestovné a suma 70,- eur pokrývať výdavky na bývanie (odsek č. 15 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Súd prvej inštancie sa v ďalšom nezaoberal primeranosťou týchto výdavkov navrhovateľa a súčasne vôbec nevyhodnotil ostatné výdavky tvrdené navrhovateľom v podanom návrhu na začatie konania (na mobil 10,- eur, na oblečenie 25,- eur atď.). Povinný navyše považoval výdavky tvrdené navrhovateľom za neprimerané, čo konštatoval súd prvej inštancie aj v odôvodnení napadnutého rozsudku (odsek č. 3 odôvodnenia).

26. Na podklade doposiaľ uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že bol naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 62 CMP, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci.

27. Judikatúra Najvyššieho súdu SR považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Cdo 225/2012 zo dňa 10.1.2013, rozsudok Najvyššieho súdu spis. zn. 2Cdo 5/1997 zo dňa 28.08.1997, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 111/1998).

28. Z pohľadu preskúmateľnosti napadnutého rozsudku možno vytknúť súdu prvej inštancie, že z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, či a ako súd prvej inštancie zohľadnil peňažnú sumu zodpovedajúcu prídavku na dieťa (Kindergeld), vyplácaného mesačne povinnému na navrhovateľa v Nemeckej spolkovej republike. Súd prvej inštancie len konštatoval, že tento je povinným poukazovaný na účet matky navrhovateľa. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však už nie je možné zistiť, či túto peňažnú sumu súd prvej inštancie vôbec zohľadnil na plnenie vyživovacej povinnosti rodičov a ak áno, ktorého z nich a v akom rozsahu.

29. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku rovnako nevyplýva, ako súd prvej inštancie pri určovaní vyživovacej povinnosti povinného zohľadnil možnosti a schopnosti navrhovateľa získavať pravidelný príjem popri vysokoškolskom štúdiu, z ktorého by mohol čiastočne hrať svoje odôvodnené potreby, ak mal za preukázané (viď odsek č. 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku), že je v schopnostiach navrhovateľa si popri plnení študentských povinností čiastočne zarobiť na svoje výdavky v priemere v sume 150,- eur mesačne.

30. V nadväznosti na uvedené v predchádzajúcich troch odsekoch odôvodnenia tohto uznesenia mal odvolací súd za to, že vytknuté nedostatky majú charakter inej vady konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP]

31. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

32. V ďalšom odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na úvahe (odsek č. 17 odôvodnia rozsudku) o určení celkového výživného na všetky vyživované deti v percentuálnom vyjadrení 20 % až 30 % z čistého príjmu povinného rodiča s prihliadnutím na okolnosti každého konkrétneho prípadu, pričom sa odvolal na zaužívanú súdnu prax (príkladom súd prvej inštancie uviedol uznesenie Krajského súdu v Trnave spis. zn. 10CoP/15/2016). Podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na úvahách a princípoch, ktoré nemajú oporu v znení príslušných ustanovení ZoR, na ktoré súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odkázal. Úvahy, ktorými sa riadil súd prvej inštancie pri rozhodovaní sa istým spôsobom približujú určovaniu vyživovacej povinnosti v Nemeckej spolkovej republike podľa tzv. Düsseldorfer Tabelle (Düsseldorfská tabuľka stanovuje výšku výživného podľa Vrchného krajského súdu v Düsseldorfe v koordinácii s ďalšími krajskými súdmi a nemeckými súdmi zaoberajúcimi sa rodinným právom, a to vychádzajúc z veku dieťaťa a výšky príjmu povinného rodiča). V právnych pomeroch SR však určenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu vychádza z iných zásad, a to zásad vymedzených v ust. § 62, § 63 a § 75 ods. 1 ZoR, ku ktorým bližší výklad uviedol odvolací súd vyššie (k tomu napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019). Týmito zásadami sa však súd prvej inštancie dôsledne neriadil a neprihliadol na individuálne osobitosti súdnej veci, ktoré zrejme aj v dôsledku tohto nesprávneho právneho názoru nezisťoval (viď uvedené vyššie). Za nesprávnu možno považovať aj úvahu súdu prvej inštancie, že navrhovateľ má Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní síce použil (v napadnutom rozhodnutí aj citoval) správny právny predpis, ale tento na posudzovanú vec nesprávne interpretoval, napadnuté rozhodnutie tiež vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

33. Vzhľadom na rozsah načrtnutého dokazovania, zisťovania rozhodných skutočností nebolo účelné dopĺňovať dokazovanie odvolacím súdom, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutých výrokoch I. a II., ako aj v závislom výroku IV. o náhrade trov konania podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a § 35 a § 36 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Napadnutý rozsudok zostal v odvolaní nenapadnutom výroku III., ktorým bol návrh navrhovateľa vo zvyšnej časti zamietnutý, rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

34. Podľa ust. § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

35. Podľa ust. § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

36. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní v rozsahu, potrebnom pre rozhodnutie, objasní a zhodnotí schopnosti, možnosti oboch rodičov podieľať sa na výžive navrhovateľa a tiež ich majetkové pomery (§ 62 ods. 2 veta prvá a § 75 ods. 1 ZoR), vrátane rozsahu výdavkov potrebných na zabezpečenie ich odôvodnených potrieb, a to za obdobie od podania návrhu na začatie konania. V potrebnom rozsahu súčasne objasní a zhodnotí rozsah odôvodnených potrieb navrhovateľa (§ 75 ods. 1 ZoR prihliadajúc na princíp podieľania sa na životnej úrovni rodičov podľa ust. § 62 ods. 2 veta druhá ZoR). Pri tom súd prvej inštancie vezme do úvahy, že odôvodnené potreby navrhovateľa boli / sú v značnej miere saturevané rodinnými prídavkami vyplácanými povinnému na navrhovateľa v Nemeckej spolkovej republike a súčasne aj jeho príjmami zo závislej činnosti dosahovanými popri jeho vysokoškolskom štúdiu.

37. Za účelom objasnenia skutočného stavu v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie zabezpečiť, či už od samotných účastníkov, alebo iných osôb, potrebné informácie a dôkazy. Pokiaľ pôjde o dôkazy predložené v inom ako štátnom jazyku (v danom prípade v nemeckom jazyku), súd prvej inštancie zabezpečí ich preklad.

38. Po objasnení skutočného stavu v potrebnom rozsahu súd prvej inštancie opätovne vec právne posúdi v zmysle už spomenutých zásad a vo veci nanovo rozhodne.

39. V zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP v ďalšom súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí aj o trovách odvolacieho konania.

40. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP].

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.